

**JAHON IQTISODIYOTI VA DIPLOMATIYA
UNIVERSITETI**

**B.A. BAHRITDINOV
S.A. ZOKIROVA
G.A. ABDURAHIMOVA
S.E. A'ZAM**

**JAHON IJTIMOIIY-IQTISODIY
GEOGRAFIYASI**

O'quv qo'llanma

TOSHKENT 2008

MUNDARIJA

KIRISH.....	4
SO'Z BOSHI	6
I BO'LIM. GEOGRAFIK MEHNAT TAQSIMOTINING OMILLARI VA KOMPONENTLARI	7
I BOB. Turar joy atrofidagi muhit: resurslar va muammolar	7
Jahon tabiiy resurslari	7
Energiya resurslari	10
Mineral resurslar	13
Yer resurslari	15
O'rmon resurslari	16
Suv resurslari	17
Dunyo okeanining resurslarni o'zlashtirishi	18
Ekologiya: insoniyat taqdiriga kalit	19
Ekologik xavf: ayrim ko'rsatkichlar va umumiy tanglik	19
Ifloslantirish manbalari	21
"Parnik effekti"	23
"Ozon tuynugi"	24
Avtomobil – xavfli manba	24
Atom energetikasining ta'siri	25
O'rmonlarning yo'qolishi	25
Cho'llanish	26
Ekologik muvozanatni qanday qayta tiklash kerak–	26
Iqtisodiy muammolar	27
Resurs bilan ta'minlash muammosi	29
Xom ashyo resurslari	31
Neft	31
Ko'mir	32
Qayta tiklanmaydigan resurslar	33
Dunyodagi oziq-ovqat muammosi	35
Aholining oziq-ovqatga bo'lgan ehtiyoji	35
Rivojlanayotgan mamlakatlar global ovqatlanish tizimida	37
Oziq-ovqat mahsulotlari masalalarini yechish	42
yo'llari imkoniyatlari	42
II BOB. Jahon aholisi geografiyasi	44
2.1. Aholining jamiyat taraqqiyotidagi ahamiyati, uning ayrim tarixiy davrlardagi soni va dinamikasi	44
2.2. Aholining tabiiy harakatiga xos umumiy va regional jihatlar	45
2.4 Jahon aholisining irqiy, etnik va diniy tarkibi.	46
Migratsiya	47
Aholining diniy tarkibi	49
Mehnat salohiyati aholining ijtimoiy va kasbiy tuzilmasi	50
Aholining hududiy joylashuvi.	50
Shahar va qishloq aholisi.	51
Urbanizatsiya	51
III BOB. SANOAT: INNOVATSIYA VA GEOGRAFIYA	53
Jahon mamlakatlarining iqtisodiy rivojlanish darajasiga ko'ra turlari	56
IV BOB. Qishloq xo'jaligi: geografik rivojlanishning bosqichlari va o'ziga xos xususiyatlari	58
Zamonaviy FTI ning rivojlanish bosqichlari	58
Rivojlanish darajasi va yo'nalishining geografik tavofutlari	59
Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarish geografiyasining o'ziga xos tuzilishi	66
3. Qishloq xo'jaligi turlari.	70
V BOB. TRANSPORT: MEHNATNING GEOGRAFIK TAQSIMOTI KOMPONETI VA INTEGRATSIYA OMILI	71